

İÇİNDEKİLER

- I. Ateşçi • 7
- II. Dayı • 32
- III. New York Yakınında Bir Kır Evi • 44
- IV. Ramses'e Doğru Yürüyüş • 72
- V. Otel Occidental • 94
- VI. Robinson Olayı • 115
- Otomobilin durduğu sokak... • 148
- Sabah erkenden, Karl gözlerini... • 193

FRAGMANLAR

- (1) Brunelda'nın Gidişi • 205
- (2) Karl bir köşebaşında... • 210
- İki gün iki gece yol... • 227

I Ateşçi

Bir hizmetçi kız onu baştan çıkardığı ve ondan bir çocuk peydahladığı için yoksul ailesi tarafından Amerika'ya gönderilen on altı yaşındaki Karl Rossmann'ı New York'a getiren gemi hız keserek limana girerken Karl epeydir gözlediği Özgürlük Tanrıçası heykelini, güneşin ansızın yoğunlaşan ışığı içindeymiş gibi gördü. Tanrıçanın kılıç tutan kolu sanki yeni kalkmıştı havaya, özgür rüzgârlar gövdesini yalıyordu.

“Ne kadar yüksekmiş!” dedi içinden, oradan ayrılmayı hiç düşünmese de yanından geçen ve sayıları gitgide artan hamallar onu yavaş yavaş güvertenin korkuluğuna kadar iteklediler.

Yolculuk sırasında üstünkörü tanıştığı bir genç adam yanından geçerken, “Henüz gemiden inmek istemiyor mu canınız?” diye sordu ona. “Hazırım ben,” dedi Karl, adama gülümseyerek ve hem çok sevinçli hem de güçlü bir delikanlı olduğu için bavulunu kaldırıp omzuna koydu. Bastonunu hafifçe sallayarak öteki yolcularla birlikte uzaklaşmaya başlayan o tanıdığının omzunun üstünden arkalara bakarken kendi şemsiyesini gemide unuttuğunu fark etti. Adamdan, bavulunun yanında biraz durmasını rica edip –ancak adam bu durumdan pek hoşnut görünmüyordu– dönerken doğru yere gelebilmek için durumu hızla gözden geçirip koşarak gitti. Aşağıya indiğinde, yolunu epeyce kısaltabilecek bir koridoru ne yazık ki ilk kez kapalı buldu, bunun nedeni bütün yolcuların karaya çıkması olmalıydı; bu yüzden, pek çok küçük odadan, sürekli sağa sola dönen koridorlardan, ardı arkası kesilmeyen kısa merdivenlerden, içinde sadece kullanılmayan bir yazı masası bulunan boş bir odadan geçerek epeyce zahmetle yolunu bulmaya çalıştı, bu yoldan daha önce ancak bir-iki kez ve hep kalabalık bir grupla birlikte geçtiği için sonunda gerçekten kayboldu geminin içinde. Çaresiz kalmıştı, karşısına hiç kimse çıkmıyordu, sadece yukarıda yere sürtünen binlerce ayağın sesi duyuluyordu, bir de uzaktan bir

yerden, stop etmiş makinelerin susmadan önceki son tıkırtıları belli belirsiz geliyordu kulağına, oraya buraya koşarken karşısına çıkan küçük bir kapının önünde durdu, hiç düşünmeden yumrukladı onu. “Kapı açık,” diye seslendi içeriden biri, Karl da rahat bir soluk alarak kapıyı açtı. “Neden kapıyı yumruklayıp duruyorsunuz?” diye sordu iri yarı bir adam, Karl’a bakar bakmaz. Tavandaki küçük bir pencereden, içinde bir yatak, bir dolap ve bir koltuk bulunan, adamın da bunların yanına tıkılmış gibi durduğu o sefil kamaraya yukarıda, geminin içinde kullanılıp ıskartaya çıkarılmış donuk bir ışık vuruyordu. “Yolumu kaybettim,” dedi Karl, “yolculuk sırasında pek farkına varmadım ama bu acayip büyük bir gemi.” “Evet, bu konuda haklısınız,” dedi adam, biraz da gururla, bir yandan da dilinin yerine oturduğunu duyana kadar iki eliyle bastırıldığı küçük bir bavulun kilidini kurcalamaya devam ediyordu. “İçeri girsenize!” dedi adam, yine, “Kapının önünde durmayacaksınız ya!” “Sizi rahatsız ediyor muyum?” diye sordu Karl. “Ah, neden rahatsız edesiniz!” “Siz Alman mısınız?” diye sordu Karl, emin olmaya çalışarak, çünkü Amerika’ya yeni gelenler için özellikle İrlandalıların nasıl tehlikeli olduğunu duymuştu. “Öyleyim, öyleyim,” dedi adam. Karl hâlâ tereddüt ediyordu. O zaman adam bir anda kapının kolunu tuttu, Karl’ı içeri çekerek kapıyı hızla kapattı. “Koridorda durup bana bakılmasından hiç hoşlanmam,” dedi adam, tekrar bavulun başına dönerek. “Gelip geçen içeri bakar, onuncu buna katlanmalı!” “Ama koridorda kimse yok ki,” dedi, yatağın direğine sıkışmış durumda ayakta dikilen Karl. “Evet, şimdi yok,” dedi adam. “Zaten şimdiden söz ediyoruz,” diye düşündü Karl, “bu adamla konuşulmuyor ki.” “Yatağın üzerine oturun, orada daha fazla yer var,” dedi adam. Karl becerebildiği kadar çıktı yatağın üzerine, bir yandan da yatağın üzerine ilk denemesinde atlayamadığı için gülüyordu. Yatağa oturur oturmaz, “Aman Tanrım, bavulum aklımdan tamamıyla çıktı!” diye bağırdı. “Nerede bavulunuz?” “Yukarıda, güvertede, bir tanıdığım ona göz kulak oluyor. Adı neydi ki?” Annesinin yola çıkarken ceketinin astarına eklediği gizli cebinden bir kartvizit çıkardı. “Butterbaum, Franz Butterbaum.” “Bu bavul size çok gerekli mi?” “Tabii ki.” “Öyleyse neden bir yabancıya emanet ettiniz?” “Şemsiyemi aşağıda unutmuşum, onu almaya gittim, ama bavulumu da yanımda sürükle-

mek istemedim. Sonra yolumu kaybettim.” “Yalnız mısınız? Yanınızda kimse yok mu?” “Evet, yalnızım.” Belki de bu adamın yanınızda olmalıydım, diye geçirdi Karl aklından, bundan iyi arkadaş mı bulacağım. “Şemsiye bir yana, üstelik bavulunuzu kaybetmişsiniz,” diyen adam, Karl’ın meselesi artık ilgisini çekmeye başlamış gibi koltuğa oturdu. “Ama ben bavulun henüz kaybolmadığına inanıyorum.” “İnanmak insanı mutlu eder,” dedi adam ve kısa kesilmiş, gür siyah saçlarının dibini sertçe kaşdı. “Gemideyken varılan limanlarla birlikte âdetler de değişir, Hamburg’da olsa Butterbaum’unuz bavulunuza belki göz kulak olurdu, ama burada büyük olasılıkla o da bavulunuz da toz olmuştur.” “Öyleyse hemen yukarı gidip bakmalıyım,” dedi Karl ve kamaradan nasıl dışarı çıkabileceğini görmek için etrafına bakındı. “Kalın burada,” diyen adam eliyle onu göğsünden neredeyse sertçe tekrar yatağa itti. “Nedenmiş o?” diye sordu Karl, kızıştı. “Çünkü hiç anlamı yok,” dedi adam. “Az sonra ben de gideceğim, birlikte gideriz. Ya çalınmıştır bavulunuz, o zaman yapacak bir şey olmaz, ölene kadar arkasından ağlarsınız, ya da o kişi ona hâlâ göz kulak oluyordur, bu durumda da salağın tekidir, göz kulak olmaya devam etsin, ya da dürüst bir adamdır, bavulu orada bırakmıştır, eğer öyleyse gemi iyice boşalınca onu bulmamız daha kolay olur. Şemsiyenizi de.” “Siz geminin içini iyi biliyor musunuz?” diye sordu Karl, karşısındakine güvenmeyerek, gemi boşalınca eşyasını daha kolay bulabileceklerine dair aslında ikna edici olan düşüncede bir bit yeniği varmış gibi hissediyordu. “Ben geminin ateşçisiyim,” dedi adam. “Demek geminin ateşçisisiniz,” diye bağırды Karl sevinçle, sanki bu haber bütün beklentilerinin ötesindeydi, dirseğine dayanarak adama daha yakından baktı. “Slovakla kaldığım kamaranın tam önünde bir lomber vardı, oradan makine dairesi görülebiliyordu.” “Evet ben orada çalışıyordum,” dedi ateşçi. “Ben makinelerle hep çok ilgilenirim,” dedi Karl, düşüncelerinin yönünü değiştirmeden, “Amerika’ya gitmek zorunda olmasaydım ileride mutlaka mühendis olurdu.” “Neden gitmeniz gerekiyor?” “Boş verin!” diyen Karl bu konuyu elinin tersiyle savuşturdu. Bir yandan da gülümseyerek bakıyordu ateşçiye, sanki anlatmadığı şey için bile hoşgörü bekliyordu ondan. “Herhalde bir nedeni vardı,” dedi ateşçi, bu nedenin hikâyesini duymak isteyip istemediği anlaşılamadı. “Ateşçi bile olabilirim,”

dedi Karl, “benim ne olacağım annemle babamın umurunda değil artık.” “Benim yerim boşalacak,” dedi ateşçi, gayet bilinçli bir tavırla ellerini ceplerine soktu, plili, deri gibi duran çelik grisi pantolonunun içindeki bacaklarını germek için yatağın üzerine uzattı. Karl duvara biraz daha yanaşmak zorunda kaldı. “Gemiden ayrılıyor musunuz?” “Evet, bugün çıkıp gidiyorum.” “Neden peki? Burası hoşunuza gitmiyor mu?” “Koşullar gereği, insanın hoşuna gidip gitmediğine bakılmıyor her zaman. Hem haklısınız, hoşuma gitmiyor. Herhalde ciddi ciddi düşünmüyorsunuz ateşçi olmayı, ama tam da böyle düşünenler hemen ateşçi olur. Ben size kesinlikle tavsiye etmem bunu. Madem Avrupa’dayken üniversiteye gitmek istiyordunuz, bu işi neden burada yapmıyorsunuz? Amerikan üniversiteleri kıyas kabul etmeyecek ölçüde daha iyidir.” “Olabilir,” dedi Karl, “ama benim üniversiteye gidecek param yok. Gerçi gündüzleri bir mağazada çalışıp geceleri üniversiteye giden birinin hikâyesini okumuştum, sonunda doktor ve sanırım belediye başkanı da olmuş. Ama bunun için bayağı sebat etmek gerekir, öyle değil mi? Korkarım ki bu da bende yok. Hem ben öyle pek parlak bir öğrenci de değildim, okuldan ayrılmak bana hiç zor gelmedi. Buradaki okullar belki daha sıkıdır. Hemen hemen hiç İngilizce bilmiyorum. Hem sanırım burada yabancılara karşı önyargılılar.” “Bunu da mı öğrendiniz? Peki öyleyse. Öyleyse siz benim adamımsınız. Bakın bir Alman gemisindeyiz, sahibi Hamburg Amerika Hattı, burada neden çok Alman yok? Neden baş makinist Rumen? Adı Schubal’dır. İnanılır gibi değil. Ve bu sefil herif bir Alman gemisinde biz Almanlara eziyet ediyor. Sanmayın ki” derken soluğu kesildi, eliyle kararsız bir hareket yaptı “sırf yakınmak için yakınıyorum. Sizin sözünüzün geçmeyeceğini, zaten zavallı bir çocuk olduğunuzu biliyorum. Ama durum çok kötü.” Yumruğunu birkaç kez masaya sertçe indirdi, bunu yaparken de gözünü elinden ayırmadı. “Şimdiye kadar o kadar çok gemide çalıştım ki,” diyerek yirmi ismi peş peşe, tek bir kelimeymiş gibi sıralayınca Karl’ın aklı karıştı, “kendimi gösterdim, övgüler aldım, kaptanlarımın isteğine uygun bir çalışan oldum, hatta aynı ticaret gemisinde birkaç yıl kaldım.” Bu dediği hayatının doruk noktasıymış gibi ayağa kalktı, “Ve bu hapishanede, her şeyin asker düzeninde yürütüldüğü, şaka bile yapılmayan bu yerde işe yaramıyorum, hep Schubal’e engel

oluyorum, tembelin biriyim, kovulmayı hak ediyorum ve ücretimi de acıdıkları için ödüyorlar. Siz bunu anlıyor musunuz? Ben anlamıyorum.” “Bu muameleyi kabul etmemelisiniz,” dedi Karl, heyecanlanarak, çünkü ateşçinin yatağının üzerinde otururken kendini öyle rahat hissediyordu ki, dünyanın tanımadığı bir yerindeki bir kıyıda, bir geminin güvensiz zemininde bulunduğunu artık neredeyse hissetmiyordu. “Kaptanla görüştünüz mü? Hakkınızı aradınız mı onunla konuşup?” “Ah, gidin haydi, gitmenizi istiyorum. Burada kalmanızı istemiyorum. Söylediklerimi dinlemiyorsunuz, kalkmış bana akıl veriyorsunuz. Kaptana nasıl gidecektim ki.” Ateşçi bitkin bir halde tekrar oturdu ve yüzünü ellerine gömdü. “Ona daha iyi akıl veremem,” diye düşündü Karl, orada durup karşısındakinin budalaca bulduğu tavsiyeler vermek yerine gidip bavulunu almasının daha iyi olacağını düşündü. Babası ona bavulu geri almamak üzere verdiği şaka olsun diye, “Ne kadar zaman sende kalacak o,” diye sormuştu. Ve şimdi de bu değerli bavul belki de gerçekten kaybolmuştu. Karl’ın tek tesellisi, babasının, araştırırsa bile, Karl’ın şimdiki durumundan hiçbir haberinin olmayacağıydı. Denizcilik şirketi ancak kendisinin New York’a kadar geldiğini söyleyebilirdi. Karl’ı üzen, bavulda bulunanları hemen hemen hiç kullanmamış olmasıydı, oysa örneğin gömleğini çoktan değiştirmesi gerekirdi. Demek ki gereksiz yerde tasarrufla gitmişti; şimdi, kariyerinin başlangıcında tertemiz giyinerek ortaya çıkmaya ihtiyacı olduğunda kirli gömleğiyle görünmek zorunda kalacaktı. Güzel şeyler bekliyordu. Yoksa bavulunu kaybetmesi o kadar da kötü sayılmazdı, çünkü sırtındaki takım elbise, bavuldaki, annesinin yola çıkmadan hemen önce onardığı ve acil durumlarda giyeceği elbiseden daha iyiydi. Bavulunda bir parça Verona sucuğu olduğunu da şimdi hatırlıyordu, annesi onu fazladan koymuştu bavuluna, Karl da küçük bir parça yemişti, çünkü yolculuk sırasında hiç iştahı yoktu, zaten ara güvertede verilen çorba da doymasına bol bol yetmişti. Ama şimdi keşke o sucuk elinin altında olsaydı da ateşçiye verebilseydi. Çünkü bu tiplere biraz bir şey verilince gönüllerini almak kolaydı, bunu babasından biliyordu Karl, sigara vererek kendi altındaki, iş ilişkisi olan bütün çalışanların gönlünü almıştı. Şimdi Karl’ın elinde sadece parası vardı başkalarına verebileceği ve bavulunu kaybetmiş olması ihti-

maline karşı şimdilik o paraya elini sürmek istemiyordu. Akli yine bavuluna gitti, o bavula yolculuk boyunca, neredeyse uyumamasına büyük bir dikkatle göz kulak olmuşken, aynı bavulun şimdi kolayca başkasının eline geçmesine nasıl göz yumduğunu anlayamıyordu. İki yatak ötesinde yatan ufak tefek bir Slovak, bavuluna göz dikti diye sürekli kuşkular içinde geçirdiği beş geceyi hatırladı. Bu Slovak, yorgunluğa yenik düşen Karl'ın bir anlığına uyuyakalmasını bekliyordu ki gündüzleri oynadığı ya da idman yaptığı uzun bir sopayla bavulu kendine çekebilirdi. Adam gündüzleri bayağı masum görünüyordu, ama gece olur olmaz ara sıra oturduğu yerden kalkıyor, acıklı gözlerle Karl'ın bavuluna bakıyordu. Şurada burada biri, sürekli yolda olmanın verdiği tedirginlikle, gemi kurallarına aykırı olsa da küçük bir ışık yakıp seyahat acentelerinin anlaşılmasız broşürlerini okumaya çalıştığından Karl da Slovak'ın ne yaptığını açık seçik görebiliyordu. Eğer yakınındakilerden biri ışık yaktıysa Karl biraz uyuklayabiliyordu, ama ışık uzaktaysa ya da içerisi karanlıksa gözlerini açık tutması gerekiyordu. Bu şekilde harcadığı çaba onu adamakıllı yormuştu. Şimdiyse belki de boşuna olmuştu bunca çabası. Ah şu Butterbaum, onunla bir gün bir yerde karşılaşırdı.

Tam o anda dışarıda, epeyce uzakta, çocukların ayak seslerine benzeyen küçük, kısa vuruşlar o âna kadar süren sessizliği böldü, sesler gitgide güçlenerek yaklaştı, sonunda gelenlerin sakince yürüyen erkekler olduğu anlaşıldı. Belli ki o daracık koridorda doğal olarak tek sıra halinde yürüyorlardı, silahların şakırtısına benzeyen sesler duyuldu. Bavulunu ve Slovak'ı aklından çıkarıp uyumak için yatağa uzanmak üzere olan Karl irkilerek doğruldu, dikkatini çekmek için ateşçiyi dürttü, çünkü yürüyenler onların kapısına varmışlardı. “Bunlar geminin orkestrası,” dedi ateşçi. “Yukarıda çalışıyorlardı, şimdi eşyalarını toplamaya gidiyorlar. Artık her şey bitti, biz de gidebiliriz. Gelin benimle.” Karl'ın elini tuttu, son anda yatağın yanındaki duvarda asılı Meryem Ana resmini aldı, göğüs cebine soktu, bavulunu yakaladı, Karl ile birlikte hızla çıktı kamaradan.

“Şimdi büroya gidiyorum, o beylere fikrimi söyleyeceğim. Ortalıkta kimse kalmadı, ihtiyatlı olmak gerekmez,” diye yineledi ateşçi defalarca, önünden geçen bir fareyi ayağıyla yana itip ezmek istedi,

ama bu hareketi fareyi tam zamanında kaçabildiği deliğine daha da hızlı itmekten başka bir işe yaramadı. Ateşçinin bütün hareketleri yavaştı, bacakları uzundu ama çok ağırdı.

Mutfaktaki bir bölümden geçtiler, orada kirli önlüklü birkaç genç kız –kasten kirletmişlerdi– kocaman teknelerde bulaşık yıkıyorlardı. Ateşçi, Line isimli bir kızını yanına çağırdı, kolunu onun kalçasına doladı, cilveli tavırlarla koluna yaslanan kızla birlikte birkaç adım attı. “Ödeme yapacaklar şimdi, sen de gelmek ister misin?” diye sordu. “Neden uğraşayım ki, paramı sen getir bana,” diye yanıtladı onu kız, adamın kolunun altından sıyrıldı ve kaçıp gitti. “O güzel çocuğu nereden buldun,” diye seslendi ama yanıt beklemiyordu. İşlerine ara vermiş olan kızların kahkahaları duyuldu.

Ateşçiyle Karl yollarına devam edip bir kapıya geldiler, kapının üst tarafında, küçük, yıldızlı karyatidlerin alttan desteklediği küçük bir çıkma vardı. Bir gemi donanımı için fazlasıyla gösterişli sayılırdı. Karl daha önce geminin bu tarafına gelmemişti, birinci ve ikinci mevki yolcularına ayrılmış olmalıydı orası, şimdiyse gemide büyük temizlik başlamadan önce aradaki kapılar açılmıştı. Gerçekten de süpürgelerini omuzlarına atmış birkaç kişiyle karşılaşmışlar, adamlar ateşçiye selam vermişlerdi. Bütün bu hummalı faaliyet şaşırttı Karl’ı, kendisi ara güvertede kaldığı için kuşkusuz pek az şeyin farkında olmuştu. Koridorlar boyunca elektrik kabloları uzanıyor, sürekli küçük bir çingırağın sesi duyuluyordu.

Ateşçi kapıyı saygıyla tıklattı, “girin” dendiğini duyunca da eliyle Karl’a korkmadan içeri girmesini işaret etti. Kendisi de girdi, ancak kapının yanında kaldı. Odanın üç penceresinden denizdeki dalgaları görebiliyordu Karl, onların keyifli kıpırtılarına bakınca beş gündür denizi aralıksız seyretmemiş gibi heyecanlandı. Kocaman gemiler karşılıklı geçiyorlar, ağırlıkları oranında az ya da çok etkileniyorlardı dalgalardan. Gözlerini kısarak bakınca gemiler ağırlıkları yüzünden yalpalar gibi görünüyorlardı. Direklerinde dar, uzun flamalar asılıydı, gemiler yol alırken bunlar geriliyor, yine de sağa sola savrulup çırpınıyorlardı. Büyük olasılıkla savaş gemilerindeki topların selam atışları duyuluyordu, pek de uzaktan geçmeyen böyle bir gemideki topların boruları çelik gövdedeki yansımalarla pırl pırl parlıyor, güvenli ve sarsıntısız olsa da yatay konumda ilerleyemeyen yolculukta hava atar gibi görünüyorlardı.

Küçük gemileri ve tekneleri en azından kapıdan bakınca ancak uzaktan, büyük gemilerin arasındaki boşluklara birkaçı bir arada dalarlarken görebiliyordu Karl. Bütün bunların gerisinde, gökdenlenlerindeki yüzbinlerce pencereyle Karl'a bakan New York vardı. Evet, bu odada insan nerede bulunduğunu anlıyordu.

Yuvarlak bir masanın çevresinde üç erkek oturuyordu, mavi üniformalı olanı gemi subaylarından biriydi, siyah Amerikan üniformalı öteki ikisiyse liman yönetiminde çalışan görevlilerdi. Masanın üzerine çeşitli belgeler yığılmıştı, gemi subayı önce elindeki kalemlerle bunların üzerinden geçiyor, sonra ötekilere uzatıyordu, onlar da bunları kâh okuyor, kâh özetini çıkarıyor ya da evrak çantalarına koyuyorlardı, tabii o ikisinden biri, neredeyse durmaksızın dişlerini hafif hafif takırdatanı, iş arkadaşına raporuna koyacağı bir şey dikte etmediği sürece.

Pencerenin önündeki bir yazı masasında sırtı kapıya dönük, durumda ufak tefek bir adam oturmuş, büyük boy kitaplarla meşgul oluyordu, kitaplar adamın önünde, baş yüksekliğindeki sağlam bir rafta yan yana dizilmişlerdi. Adamın yanında açık ve en azından ilk bakışta boş görünen bir kasa duruyordu.

İkinci pencere boştu ve en iyi manzarayı o sunuyordu. Üçüncü pencerenin yanında iki adam durmuş, alçak sesle konuşuyorlardı. Biri pencereye yaslanmıştı, sırtında gemi üniforması vardı, kılıcının sapıyla oynuyordu. Konuştuğu kişinin yüzü pencereye dönüktü, hareket ettiğinde, karşısındakinin göğsünün şurası burası ortaya çıkıyor, taktığı nişanların bir kısmı görünüyordu. Bu adam sivil giyimliydi, iki elini de beline dayadığından ince bambu bastonu yana doğru kılıç gibi uzanıyordu.

Karl'ın her şeyi inceleyecek zamanı olmadı, çünkü az sonra yanlarına gelen bir görevli bir bakışıyla ateşçiye adeta oradan biri olmadığını hissettirerek ne istediğini sordu. Alçak sesle sorulan soruya ateşçi de alçak sesle yanıt verdi, vezne şefiyle konuşmak istediğini söyledi. Görevli elinin bir hareketiyle bu isteği geri çevirse de ayak parmaklarının ucuna basarak ve yuvarlak masanın uzağından dolaşarak büyük kitapları inceleyen adamın yanına gitti. Adamın, görevlinin sözleri karşısında adeta donup kaldığı besbelliydi, sonunda dönüp kendisiyle konuşmak isteyen kişiye baktı, kesinlikle konuşmak istemediğini belirtmek üzere elini hem

ateşçiye hem de işini garantiye almak için görevliye doğru sertçe salladı. Bunun üzerine görevli ateşçinin yanına döndü, ona bir sır söyler gibi alçak sesle, “Derhal çekip gidin buradan!” dedi.

Bu yanıtı duyan ateşçi Karl’a baktı, sanki Karl derdini sessizce dökebileceği yüreğiyle. Karl hiç düşünmeden yerinden fırladı, dos-doğru odanın karşı tarafına koştu, hatta koşarken subayın koltuğuna hafifçe sürtündü, görevli de böcek kovalar gibi eğilerek Karl’ın peşinden koştu, kolları onu yakalamaya hazırdu, ama vezne şefinin masasına ilk ulaşan Karl oldu, görevli kendisini tutup çekebilir diye masaya sıkıca tutundu.

Elbette birden bütün oda canlandı. Masada oturan gemi subayı yerinden fırlamıştı, liman yönetiminden gelen iki adam sakince ama dikkatle seyrediyorlardı, pencerenin önündeki iki adam yan yana gelmişlerdi, rütbece yüksek beyefendilerin ilgilendikleri yerde artık kendisinin bulunmasının doğru olmadığını düşünen görevli ise geri çekilmişti. Kapıda duran ateşçi de kendisinin yardımına ihtiyaç duyulacak ânı gerginlik içinde bekliyordu. Nihayet vezne şefi koltuğunda büyük bir daire çizerek sağa döndü.

Karl bu adamların görmesini sakıncalı bulmadığı gizli cebinden pasaportunu çıkardı, kendisini takdim etmek yerine pasaportu açıp masanın üzerine koydu. Vezne şefi pasaporta önem vermez görünüyordu, çünkü iki parmağıyla tutup kenara itti, Karl ise bu formalite memnuniyet verecek şekilde tamamlanmış gibi, pasaportu alıp tekrar cebine soktu. “İzin verirseniz söyleyeyim,” diye söze başladı, “kanımca ateşçi beye haksızlık yapılmış. Burada kendisini tongaya bastıran Schubal diye biri varmış. Ateşçi bey çalıştığı pek çok gemide, ki adlarını size sayabilir, herkesi memnun etmiş, çalışkandır, işini sever ve neden tam da bu gemide, örneğin ticaret gemilerindeki kadar işinin aşırı zor olmadığı bir yerde başarılı olmasın. Onun işinde ilerlemesine, hak ettiği şekilde takdir edilmesine yalnızca iftira atılması engel olabilir. Ben bu konuda genel şeyler söyledim, asıl şikâyetlerini kendisi size anlatacaktır.” Karl bu meseleyi oradaki adamların hepsine yönelik dile getirmişti, çünkü gerçekten de hepsi onu dinlemişlerdi ve aralarında adil birinin bulunması çok daha olası görünüyordu, bu adil kişinin vezne şefi olması da gerekmiyordu. Karl ayrıca kurnazlık edip ateşçiye çok kısa bir süredir tanıdığını söylememişti. Hem bambu bastonlu ada-